

Numedalslaget

NUMEDØLEN

Desember 2000

Et år har snart allerede gått siden Numedalslaget hadde en vellykket avvikling av rakefiskfesten år 2000 i Flesberg, samt markering av 90 års jubileet.

Planen var at Numedølen skulle komme ut med et nr. i forbindelse med jubileet, men så skjedde dessverre ikke.

90 år er en anselig alder. Hvis vi ser på hva som er hovedaktiviteten til Numedalslaget i dag – Rakefiskfesten – har den faktisk ennå lengre tradisjon. I mer enn 100 år har numedøler i Oslo samlet seg rundt rakefisken ved juletider. Vi setter vår lit til at dette er det som kan bære laget videre inn i det nye tusenåret. Når vi ser hvor populær tradisjonskost har blitt – også blant yngre mennesker – kan det gi håp også for framtiden.

Lars Peder har denne gangen dratt det tyngste lasset med å få gitt ut Numedølen. Stor takk til han.

Når vi nå runder av nok et år, sender vi våre aller beste ønsker for det nye året til dere alle. Vel møtt til et aktivt nytt år for Numedalslaget!!

Styret

Årsmøte i Numedalslaget

avholdes i Nordahl Brunsgt. 22

onsdag 14. februar 2001

Saker som ønskes behandlet, må sendes styret snarest, og senest 1. februar.

TILLITSVALGTE I NUMEDALSLAGET I OSLO

2000

Styret:

Sekretær:	Bjerg Undebakke, Stovner. 9 0980 Oslo	priv:	22 10 67 94
Kasserer:	Svein Aasen, Haugerudhagan, 58, 0673 Oslo	priv:	22 32 00 01
Styremedl.:	Bjerg Lien, Ulstrup. 28, 0690 Oslo	priv:	22 26 78 96
	Sigrid P Talleraas, Th. Kittelsensv. 72, 1415 Oppeg.	priv:	66 99 21 51
	Olav Mogan, Nordstrandvn. 26, 1163 Oslo	priv:	22 28 27 82
Varamedl.:	Jøran Stryse, Gaustadvn. 13 B, 0372 Oslo	priv:	22 14 73 08
Hjelpekass.:	Knut Kjønås, Eirik Raudesv. 22D, 0196 Oslo	priv:	22 19 99 15

Hyttestyre:

Levor Traaen, Tillesløkka 13, 1349 Rykkin	priv:	67 13 47 19
Olav Mogan, Nordstrandvn. 26, 1163 Oslo	priv:	22 28 27 82
Walborg Tuft, Langlia 35, 0854 Oslo	priv:	22 60 78 09
Knut Kjønås, Eirik Raudesv. 22D, 0196 Oslo	priv:	22 19 99 15

Folkedansgruppa:

Leder:	Nils Øyvind Bergset, Tr.heimsv. 170, 0570 Oslo	priv:	22 71 33 97
	Svein Aasen, Haugerudhagan 58, 0673, Oslo	priv:	22 32 00 01
	Gunnar Rognflåten, Østreheimsv. 29, 0590 Osl.	priv:	22 88 74 81
	Kjersti Aasen, Haugerudhagan 8, 0673 Oslo	priv:	22 32 24 06

Redaksjon «Numedølen»:

Sigrid P Talleraas, Th. Kittelsensv. 72, 1415 Oppeg.	priv:	66 99 21 51
Kjersti Aasen, Haugerudhagan 8, 0673 Oslo	priv:	22 32 24 06
Nils Øyvind Bergset, Tr.heimsv. 170, 0570 Oslo	priv:	22 71 33 97
Lars Peder Larsgård, Jenshaugvn. 11, 1363 Høvik	priv:	67 12 00 01

Revisor: Tormod Haug, Skollerudvn. 47, 1353 Bærums verk priv: 908 54 279

Arkivar: Levor Traaen, Tillesløkka 13, 1349 Rykkin (1) priv: 67 13 47 19

Hedersmerke/Fortjenestemerke: Jøran Stryse og Levor Traaen

Lotterifond: Walborg Tuft, Lars Peder Larsgård og Leif Kverndal

Valgkomite: Walborg Tuft, Jøran Stryse og Nils Øyvind Bergset.

Fanevakter: Jøran Stryse og Svein Aasen

KONTINGENT NUMEDALSLAGET 2000 + 2001:

Under 14 år: 15 kr.

14-25 år: 60 kr.

over 25 år: 180 kr.

Postgironr. 05 30 19 32 474

NUMEDALSLAGET I OSLO -

ønsker velkommen til

RAKAFISKFEST

LØRDAG 27. JAN: 2001
KL. 18.30

Sted:

RØA Samfunnshus

(Samfunnshus Vest,
Austlivn.4)

Like ved RØA T-banest.

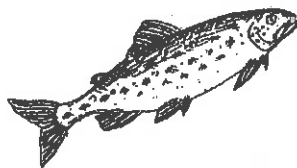

Meny: Gløgg

Rakfisk fra Bjørnesfjorden

Lefsekling med og uten sukker

God drikke, kaffe og smågodt

Musikk: Traaens kvartett (Rollag)

Festtale: Mari Kollandsrud (inngifta numedøl)

Hvordan jeg tapte mitt hjerte til Numedal

Medlemmer kr. 250

Ikke-medl. kr. 300

Påmelding innen mandag 22. januar til:

Jøran Stryse 22 14 73 08

Björg Lien 22 26 78 96

Biörg undebakke 22 10 67 94

Aktivitetsskalender for Numedalslaget 2001

av Nils Øyvind Bergset

Rakfiskfest

Som vanlig vil vi arrangere Rakfiskfest siste helgen i januar. For 2001 vil dette bli lørdag 27. januar klokken 18.30 på Røa Samfunnshus.

Springarøvinger

Springarøvingene vil gå som vanlig klokken 19.00 i Blåsalen de følgende mandagene:

8/1	22/1	5/2	19/2	5/3	19/3
2/4	30/4	14/5	28/5	18/6	

Minikurs i Numedalsspringar 11/2

Denne søndagen er det minikurs i Numedalsspringar på Folkedanskvelden. Kurset er både for nybegynneren som vil ha en rask innføring og for den som vil ha en kort repetisjon av gamle kunnskaper. Minikurset starter klokken 18.00 og driver på til 19.30. Etter kurset fortsetter vi å danse bygdedans fra Numedal og Telemark på Folkedanskvelden til klokka er cirka 23.00.

Folkedanskveld med numedøler

Søndag den 18. februar er det runddansmusikk fra Numedal på folkedanskvelden. Ole Runar Bekkeseth, Nils Øyvind Bergset og Roar Kongsjorden spiller til dans i Storsalen. Rundsnuen arrangerer.

Bygdedansfest

Numedalslaget har så smått begynt å tenke på å arrangere bygdedansfest i samarbeid med de andre bygdedanslagene. Dette vil skje i løpet av våren, sannsynligvis i mars. Følg med på skriv og oppslag.

Bygdelagsstemne

10. juni fortsetter tradisjonen med Bygdelagsstemnet på Folkemuseet på Bygdøy. Det er tog, lunsj og framsyninger på dagen og om kvelden spiller Østerdølenes Spellmannslag til dans.

Hyttetur

I juni vil vi – tradisjonen tro - arrangere treff på Numedalshytta. Tidspunkt og reisemåte vil vi komme tilbake til senere

NU-stemnet 2001

Som mange vet blir NU-stemnet arrangert i Asker i 2001 med BLS som arrangør. Stemnet går av stabelen 4.-8. juli, og vi oppfordrer alle til å gjøre seg kjent med programmet og ta en tur.

Nordahl Brunsgate 22.

av Nils Øyvind Bergset

Her forgår det meste av aktiviteten til Numedalslaget, men også mange andre lag har aktiviteter her. Mange lag har faste øvingskvelder hver eller annenhver uke. Du kan danse alt fra bygdedans, gammeldans, songdans og turdans til swing og tango. Noen lag har også helgekurs for nybegynnere i spesielle danser. Som eksempler fra høsten 2000 kan vi nevne at du kan lære bygdedans fra Hallingdal, Valdres, Telemark og Vestlandet. Du kan ikke bare danse, du kan synge også. Dette skjer i Bygdelagskoret. Noen lag arrangerer av og til kvearkurs og kurs i torader- og hardingfelespel. Her gjelder det å følge med på oppslagene.

Hver søndag er det Folkedanskveld. Da spiller det en gammeldansgruppe i Storsalen med songdans og turdans innimellom. Hver annen søndag kan du også danse bygdedans, og disse kveldene starter med et lite minikurs for dem som vil smake litt på bygdedansene eller trenger en liten oppfriskning. BLS utgir hvert halvår en kursoversikt og en oversikt over hva som skal skje på Folkedanskveldene. Disse kan du skaffe deg ved å stikke innom i Nordahl Brunsgt. Det er også en stor plakattavle i BLS-bygget som brukes til å informere om arrangement over hele byen. Det kan være nyttig å følge med på denne!

For en oversikt over aktivitetene i BLS, se websidene deres på: www.bls.no.

Ein liten vits?

Bønnhørt

Styrar O. F. Øie ved baptistane sin misjonsskule i Oslo let alltid dagen ta til med at ein av elevane bad ei bøn. No var turen komen til misjonselev Holthe, og han kom til å avslutte såleis: – Og så ber vi Deg, Herre, om at Du må gi oss mindre i hodet og mer i hjertet.

90-ÅRSDAGEN I NUMEDALSLAGET

Av Jøran Stryse

Jubileumskomiteen overrasket styret i Numedalslaget med feiring av 90-årsdagen 2. desember 1999. Numedalslaget ble født 9. November 1909. Det ble middag på Stortoget Gjestgiveri med ekte numedalsmat, salt kjøtt og flesk og klubb, med kaffe og iskake til dessert. (iskake er neppe ekte numedalsmat, ikke konjakk heller for den saks skyld (red. anm.))

60 numedøler av den gamle trufaste travere som har støtta laget i alle år, møtte fram. Etterpå gikk vi over til Det Norske Teater og såg på Peer Gynt i en nyere framstilling. Dette ble satt stor pris på av medlemmene. Styret og jubileumskomiteen skal ha stor ære for dette arrangementet.

RAKAFISKFESTEN ÅR 2000

Numedalslaget i Oslo satset utradisjonelt da det bestemte å flytte Rakafiskfesten år 2000 til hjemlige trakter, nærmere bestemt til Flesberg. Meningene blant lagets medlemmer var naturligvis delt i utgangspunktet, mellom de som syntes dette var spennende og andre som mente det var nærmest uhørt å bryte den 100 år gamle tradisjonen med Rakafiskfest i Oslo. Ideen om å flytte arrangementet ut av byen ble uansett realisert. Arrangementskomiteen, med tidligere formenn, Svein Nørstebø og Knut Kjønås i spissen, gjorde en formidabel innsats med å planlegge alle detaljer. Etter hvert som påmeldingene kom, nær 300 billetter solgt, var det klart for et av de virkelig store, kanskje største arrangement i Numedalslagets historie. Som var det da heller ingen alminnelig rakafiskfest. For det første forteller historien at numedøler i Oslo allerede år 1900 samlet seg til Rakafiskfest ut på nyåret. Ca ti år etter ble Numedalslaget stiftet. Laget overtok naturlig nok denne tradisjonen, som senere er holdt i hevd og som i behørig er bragt med over i det nye årtusenet. Alle som var til stede i Flesberg samfunnshuset denne lørdagen i slutten av januar år 2000 vil minnes Milleniumets Rakafiskfest, som et storslått feiring så vel av Numedalslaget i Oslo som rundet 90 år høsten 1999, av den hundreårige tradisjonen med Rakafiskfest og av numedølene som trofast har stilt opp når laget har sin årlige midtvintersfest med rakørret på bordet.

Årets arrangement var lagt opp nesten på tradisjonelt vis når det gjaldt maten. En nykommer på festbordet som variant til lefsa, var ringerikspoteten og sæterrømmen. På fatene lå det godt over 100 kg fisk. Bordet var dekket til 280 gjester (ca 100 utflyttede og resten fastboende). I festlige anledninger er det vanlig med kake til kaffen. Det fikk også Numedalslagets gjester en helt spesiell kake. I flatinnhold var den ca 1 kvadratmeter, og den hadde form etter kartet over Numedal. Den kunstneriske konditoren, Sigrid Johansen, hadde formet marsipanlokket i samsvar med naturen, fjell og daler, hadde satt stavkirkene, andre kjente bygninger og stedsnavn, elver og fjelltopper på plass. En fryd for øyet og en lyst å spise.

Det kulturelle innslaget ble innledet med festprolog. Numedal Spel- og dansarlag fortsatte med framføring av et musikkspill om Sevleguten og den dramatiserte historien om hans liv.

(rovmorderen som ble Numedals største helt (red. anm.)) Kveldens hovedtaler var tidligere formann, Svein Nørstebø og toastmaster var Knut Kjønaas. Med rot i historien og i tradisjonene reflekterte han over samfunnsutviklingen på godt og vondt, og om utfordringer ved overgangen til nytt århundre. Fra Numedalslaget i USA, framført av Knut Stuvstad, mottok laget hilsen og lykkeønskninger. Det var også gaveoverrekkelse fra Numedalslaget i Kongsberg. Oddvar Garaas viste sitt skuespillertalent i et utrolig morsomt one-man-show under middagen. Tradisjonen tro skal det deles ut hedersbevisninger til vel fortjente medlemmer i anledning jubileer i laget. Utdelingen av hederstegn gikk til følgende lagsmedlemmer gjennom mange år: Svein Nørstebø, Jøran Stryse, Gunnar Ulbaasen og Bjørg Undebakke. Dansemusikken var som vanlig, tradisjonell for numedalsbygdene og for "dølene" i Oslo, Kjell Traaens orkester.

Eksperimentet med å flytte festen til Numedal ble en stor suksess. Det er ikke dermed sagt at en gjentakelse vil være like vellykket. I alle fall krever det stor innsats i forkant. Avslutningsvis forsikret en av representantene for arrangementskomiteen at dette var den ene gangen at Numedalslaget dro ut av byen for å holde Rakafiskfest. Alle tilstedeværende ble invitert til ny Rakafiskfest i Oslo, januar år 2001.

BILENS 100-ÅRS JUBILEUM

Det var ikkje berre Rakafiskfesten og Numedalslaget i Oslo som hadde jubileum i år 2000, også automobilen hadde 100 års jubileum. Dette er verd å markere også i *Numedølen* med eit bilete av *rutebilen Numedølen* som gjekk i dalen ein periode. Bileter er teke ca. 1920 langs riksvegen ved Tandberg i Uvdal.

Kulturarv og ukultur

av Lars Peder Larsgård

Norge har gode tradisjonar som eit land der det er stor fridom for alle, mellom anna fridom til å velje kvar ein vil bu og arbeide. Eigedomsretten står høgt i hevd, spesielt kanskje i Numedal der det frå gammalt av for det meste var sjøelveigande gardsbruk og få husmannsplassar. Rettstryggleiken for det einskilde individ er noko Norge skryt av ovanfor reisten av verda, men ingen regel utan unntak, og landbruksstyremaktene er eit slikt unntak.

LOVER OG REGLER

For det som blir kalla landbrukseigedom gjeld det heilt spesielle lover, som for eksempel odelsloven. Odelsoven skulle opphavleg sikre overdraging til neste slektledd og det skulle vere klare reglar for ikkje å skape strid og uvennskap. Fram til 1975 var det faktisk slik at dersom ein landbrukseigedom blei seld ut av slekta eller til nokon innanfor slekta som ikkje hadde god nok odelsrett, kunne ein som hadde betre odelsrett få kjøpt garden tilbake til ein rimeleg odelstakst og uten vidare kaste ut dei som budde der. I ein syskenflokk hadde sjølv sagt gutane odelsrett framfor jentene. Endringane i odelsloven for 25 år sidan tok sikte på bl.a. å hindre slik vilkårleg utkastingsrett ved at den som tok over ein gard ved såkalla odelsløyving måtte bu og drive garden sjølv i minst 10 år, og det skulle ikkje lenger vere forskjell på gut og jente om odelsrekkefølgen. Dette syntest nok folk flest var både rett og rimeleg når ei framleis skulle ha ein slik odelslov.

Men endringane i 1975 gjekk også langt vidare ved at alle som tok over ein landbrukseigedom i utgangspunktet skulle bu der og drive eigdommen i minst 5 år. I lovteksten var det opna for å gje fritak frå disse nye pliktene, og det var lista opp kva som skulle leggjast til grunn for å gje fritak. Det skulle takast omsyn til bruksstorleiken, avkastningsevna og hustilhøva på eigdommen, og det skulle takast særskilt omsyn til kor nær tilknytning søkjaren hadde til eigdommen. Etter kvart er det også komme inn at ein kunne ta omsyn til eit ønske om å styrke og oppretthalde busettinga i det området der eigdommen ligg.

Opplegget med bu- og driveplikt var eit landbrukspolitisk eksperiment som denne sektoren den dag i dag klamrer seg til uten å sjå nærmare på om det kan vere negative konsekvenser ved dette. Den 17. nov. 2000 sto det for eksempel i avisa Nationen ein sterkt kritisk artikkel om buplikt frå ein landbruksekonomisk forskar. Alt dagen etter blei desse forskingsresultata dratt i tvil av andre forskarar i eit motinnlegg. Det virka nærmast som det her hadde komme noe på trykk som folk flest ikkje burde hatt kjennskap til.

PRAKTISERING AV LOVEN

Men så over til sjølv historia, som er sjølvopplevd i år 2000. Mi historie er dessverre ei av fleire historier der Numedals-kommunane stiller absolutt i Norgestoppen når det gjeld, mildt sagt, tvilsom behandling av sine egne søner og døtrer som ønskjer å ha ein tilknytning til dalen. Andre er sikkert behandla verre enn meg, men framgangsmåten kommunane og landbruksstyremaktene har nytta seg av er slik at det ikkje berre kan passerast i det stille.

Eg er altså i den situasjonen at eg har overteke barndomsheimen som er eit lite småbruk øvst i Numedal. Det er ca. 12 daa. slåttemark, ca. 20 daa. naturleg beite, ca. 250 daa. skog, pluss ein skogrett på. ca. 130 daa. alt ligg mellom 700 og 1000 m.o.h. Det er gamle hus, ingen seter eller fiskevann, og ubetydelege jaktretter. Storleiken på denne eigedommen svarer til omlag det som er ein vanleg familie sin del av det dyrka arealet i Norge, og da er det ikkje tatt omsyn til at vekstvilkåra så høgt til fjells er vesentleg dårlegare enn i lavlandet. Våningshuset og noen av de andre husa har eg sjølv bidratt vesentleg til å få sett i betre stand i løpet av de siste 20 år.

Før eg overtok blei det søkt om fritak frå buplikt, i og med at eg var busett i Oslo-området med familie og har ein arbeidsplass som eg ikkje utan vidare berre kan flytte med meg. Dette behandla landbruksstyremaktene slik at dei ikkje kunne ta stilling til søknaden før det hadde skjedd en overdraging. Dette er vel omtrent som om ein ikkje kan få byggeløyve før bygget er ferdig, og så risikere å måtte rive alt sammen! Men ut frå odelslovens ordlyd om fritak frå buplikt rekna eg likevel med å få fritak, slik at eg ganske optimistisk tok over eigedommen og det blei søkt om fritak i ettertid.

Landbruksnemda i kommunen anbefalte fritak så lenge det budde folk på eigedommen, og fylkeslandbruksstyret gjorde vedtak i tråd med dette. Vedtaket blei klagt inn til landbruksdepartementet som da var ankeinstans. Landbruksdepartementet ga i 1996 ei vurdering som konkluderte med at det låg an til fritak. I og med at det budde folk på eigedommen, og forskjellen på varig fritak og utsetting i dette tilfelle var liten, fant departementet likevel ikkje grunn til å gjere om fylkeslandbruksstyret sitt vedtak. Departementet presiserte at ein kunne søke på ny dersom det ikkje lenger budde folk der. Dette slo eg meg så til ro med inntil vidare, men med den uvissa som var, kunne ein ikkje gamble på store investeringar og langsiktige tiltak på eigedommen.

Landbruksstyremaktene var raskt ute da min søster kjøpte seg hus og våningshuset ikkje lenger var hennar bustad. Det blei søkt om fritak på ny i februar 2000, denne gangen med kjennskap til at kommunen praktiserte ein urimeleg stivbeint holdning til fritak frå buplikt. Eg trudde framleis det var noko som heitte sunt bondevett i dalen, men Landbruksnemda gjorde vedtak om utsetting i 5 år med å oppfylle buplikta sjølv om utsetting ikkje var nemnt i søknaden. Kommunen hadde nå fått delegert forvaltninga av slike saker med Fylkeslandbruksstyret som ankeinstans. Vedtaket blei påklaga og saka fekk etter kvart status som en prinsippsak. Landbruksnemda var like sta og sto på sitt (4 mot 1 stemme), sjølv om rådmannen innstilling til vedtak nå var å etterkomme klagen. Landbruksnemda vedtok samtidig at det ikkje skulle være opning til å søke om ytterlegare utsetting når 5 år var gått.

Dei landbruksfaglege aspektar og argumenter er blitt temmeleg utvaska og lite truverdige i denne saka. Som hovudargument for å få avkastning på eigedommen er dette framført i saksframlegget frå landbrukskontoret: "Alternativ jordbruksdrift som f.eks. gårdsturisme, utleiehytter, spesialprodukter innen sopp, urter etc, produksjoner som er grovforuavhengig, kan gi eiendommen et økonomisk utbytte." Det er vidare også næmt evt. sal av spesialprodukt. Eg har sett ein artikkel i Aftenposten (19/9-00) der Sosial- og helsedepartementet foreslår at det skal bli lettare å lage øl og vin for skjenking i egen

verksemd. "Forslaget vil gjøre det lettere å drive serveringssteder basert på lokal kultur, mat og drikke. Jeg håper at den nye bevilgningen vil virke positivt på blant annet gårds- og bygdeturismen", seier sosialminister Guri Ingebrigtsen. Dersom eg skal lytte til dei signala som her blir gjeve, vil eg foreslå eit opplegg med servering av skikkeleg heimelaga øl og brennevin basert på eigenproduserte urter og gjørsopp. Det burde kunne gje ei brukbar avkastning å drive til dømes eit massasjeinstitutt på garden, eller noko liknande lystige lag i meir tradisjonell stil (f.eks. Numedals-springar), særleg om eg attpå til kunne få offentlege tilskot, slik det blei antyda.

Det har virka i min disfavour at husa er komme i såpass stand som dei faktisk er. Landbruksstyremaktene sa i 1981: "eigedommen har begrensede ressurser og kan aldri bli annet enn et deltidsbruk---. Når det gjelder bygninger er situasjonen meget dårlig---". Utgangspunktet for desse vurderingane var ein annen enn fritak frå buplikt, men vurderingar frå landbruksstyremaktene kan vel ikkje vere så subjektive. Dersom eg ikkje hadde tatt initiativ til å få sett istand eller vedlikehalde husa, ville det kanskje kunne blitt innvilga varig fritak! Det framstår nå nærmast som ein tabbe å ha vist ansvar for eigedommen. I retningslinjene for behandling av slike saker er nemnt spesielt dei tilfelle der søkjaren er født og oppvaksen på garden, og i dei tilfella må det vel også vere sjølvstøtt at det også er hus til å bu i på eigedommen, uten at det skal vere eit argument mot fritak for buplikt!!

Eg hadde venta ein meir profesjonell og forsvarleg behandling da klagesaka kom til Fylkeslandbruksstyret. Saka blei lagt fram uten at min søknad eller klage var ein del av saksframlegget, men 15 sider som var ført i pennen av saksbehandlar i kommunen og fylkeslandbrukskontoret.

Medlemmene i fylkeslandbruksstyret fekk altså som grunnlag for å gjere vedtak i ei klagesak berre saksbehandlarane sin einsidige framstilling av saka, saman med ein masse andre sikkert minst like viktige saker og behandlinga måtte dermed bli heilt summarisk. Dette står faktisk i sterk kontrast til klagebehandlinga tidlegare i departementet som tok nesten 3 år.

Resultatet av behandlinga i fylkeslandbruksstyret blei det samme som landbruksnemda i kommunen hadde vedteke. Det var faktisk Høyres to representantar som gjorde utslaget da klagen ikkje blei tatt til følge med 5 mot 2 stemmer. Hadde Høyres representantar stemt i tråd med partiprogrammet kunne resultatet blitt 3 mot 4, men eg fekk inntrykk av at dei gjorde det dei hadde for vane å gjere, og at dei ikkje ville endre praksis sjølv om dei hadde gjort feil før. Dette er eit endeleg vedtak, men saka vil bli lagt fram for Sivilombudsmannen.

KVIFOR ER DET SLIK?

Det som må bli ein førebels konklusjon er at kriteria for fritak som odelsloven legg opp til, i praksis ikkje har noen verdi, og det heller burde ha stått i lova: "Ved avgjerda om fritak frå buplikt kan det takast omsyn til det kommunen sjølv vil, og ein treng ikkje ta omsyn til det einskilde individ sine rettar! Dette ville vore betre enn å bli lurt til å tro at ein kan få fritak. Mi røynsle er også at ein i desse sakene står heilt aleine mot eit vesen som nyttar einkvar anledning til å sparke bein unna ein, og det er vanskeleg å kalle landbruksstyremaktene eit serviceorgan.

Det er min påstand at store deler av landbrukssektoren, både i den offentlege forvaltning og i landbrukorganisasjonane, har ein for snever oppfatning av realitetane. For å bruke ord frå landbruket så dette minner om innavl. Det er heilt klart at inngrodde syn og holdningar her bare forsterkar seg sjølv, og det ikkje er gode kår for tanker og synspunkt frå verden utanfor for å få til en sunn og levedyktig forvaltning av landbruket.

Det er nå faktisk forslag om å endre lovverket slik at vilkåra for fritak frå buplikt skal strammast inn, men at grensa for det som skal kunne kallast landbrukseigedom skal hevast. Likeins skal det strammast inn på kva som skal til for at buplikta verkeleg blir oppfylt. Styresmaktene ser altså eit behov for å endre reglane. Men kvifor skal ein endre reglene på dette punkt dersom ein kan gjere gjeldande dei vedtak som er gjort av kommunen og fylkeslandbruksstyret i mi sak? Har ein gjort vedtak på grunnlag av eit lovforslag er vedtatt? Dette kan nærast samanliknast med å dømme folk etter ei promillegrense på 0,2 promille før lovforslaget er blitt gjeldande lov.

Forslaget om endringar i lovverket kommer fram i kjølvatnet av at den sitjande regjering overtok sentrumsregjeringas landbruksmelding der billigare matvarer var lokkemiddelet. I samanheng med gjennomføring av endringane i odels- og konsesjonsloven er lokkemiddelet nå heving av konsesjonsgrensa, og då kjem bupliktsbestemmelsane på mindre eigedommar heilt i bakgrunnen. Det kan godt hende at ting må bli mykje verre før det kan bli betre, men eg grøsser ved tanken på det enkeltindivid i mellomtida kan komme til å måtte gjennomgå i samanheng med eigedomsoverdraging i landbruket. I blant må ein klype seg i armen for å være sikker på at ein har passert år 2000 og ikkje er på veg inn i mørkaste middelalder.

For dei som aktivt vil leve av å drive ein gard står år 2000 fram som det året då redusert offentlig bistand til landbruket verkeleg førte til trongare kår. Styremaktene gjer nå klare signal om at det må nytenking til og ein prøver ikkje lenger å bortforklare at landbruksnæringa må innstille seg på lavere inntekter, noko som sjølvsagt vil få store konsekvensar for rekruttering til næringa, spesielt til dei mindre eigedommane.

Eg har prøvd å finne ut av kva som ligg bak den holdning numedalskommunane og landbruksstyremaktene har til buplikt. Dei svara eg har funne så langt tyder på at det er grunner av meir primitiv natur enn det sunne bondevett som her ligg til grunn. Eg har ikkje uttala meg bastant mot bu-og driveplikt og eg støttar hovudsynet på at landbrukseigedom av ein viss storleik skal drivast av den som eig eigedommen (eller eigast av den som driv den) på same måte som ein bør eige den plassen ein bur. Eg også ville vore betenkt på om det skulle vere fritt fram å kjøpe opp store areal av landbrukseigedom i distrikta utan vilkår, men slik praktiseringa er i dag, riv ein botnen ut av heile lovverket.

VEND OM I TIDE, DET ER INGEN SKAM Å SNU!

Om landbrukssektoren er det området i samfunnet som skal ha dei sterkaste verkemidlane til å gjennomføre inngrep i vanleg eigedomsrett, er eg litt i tvil om når ein ser på det som skjer elles i samfunnet. Ein kan berre nemne prisnivået på bustader i pressområder der markedsprisen er einaste avgjerande kriterium, og du kan eige så mange bustader du vil og leige dei ut til marknadspris utan at nokon verken kan eller vil gjere noko for å endre det. Eller kjøp og sal av bedrifter og arbeidsplassar der både styresmaktene og dei tilsette står på sidelinja. Eg vil påstå at sal av for eksempel alpinanlegg eller hotell i distrikta kan ha langt større innverknad på busetnad enn buplikt på landbrukseigedom. Og det må vere eit paradoks når Bandidos ønskjer å kjøpe Noregs Bank sine gamle lokaler i Drammen som base for sin geskjeft uten at styresmaktene synes å kunne påverke utfallet eller å ha verkemidlar til å styre utviklinga.

Det er med andre ord nok av områder å gripe fatt i dersom ein ønskjer ein betryggende samfunnsmessig styring ved å gripe inn i eigedomsretten. Når den landbruksmessige sida av behandling av buplikt på landbrukseigedommer ikkje lenger er avgjerande, kan det synest som om disse sakene heller burde leggjast inn under eit anna departement der dei nå har ein meir naturleg plass og der ukulturen ikkje er så gjennomsyra.

Numedalskommunane har nå både saker der folk ikkje får behalde landbrukseigedom og der dei sjølv driv i samme kommune som dei bur i, saker der flytting for å ivareta buplikta ikkje blir akseptert, saker der ein ikkje får overta ein plass ein vil bu på og saker der ein ikkje får behalde ein gard som ein ikkje har sjanse til å leve av. Eg er redd for at kommunane her i distrikta lange løp oppnår det motsette av det dei hevdar at dei vil oppnå, og dei bør derfor snarare leggje om kursen før det blir for mange offer for denne ukulturen. I det minste må kommunane leggje opp til ein ærleg og open gjennomdrøfting av korleis dei skal handtere slike saker i framtida, spesielt dersom det blir nye endringar i lovverket.

Medlemsoversikt i Numedalslaget

Fornavn	Etternavn	Adresse1	Poststed
Bjergulf	Aasen	Jeppeveien 13	3030 Drammen
Kjersti	Aasen	Haugerudhagan 8	0673 Oslo
Svein og Norunn	Aasen	Haugerudhagan 58 B	0673 Oslo
Lødemel			
- Ina Oddrun	Aasen	Gulleråsvn.15 H	0386 Oslo
- Bjørn	Aasland	Hasleveien 29	0575 Oslo
Andres	Bålerud	Nordstrandveien 28 B	1163 Oslo
Nils Øyvind og Liv	Bergset	Trondheimsvn. 170	0570 Oslo
Kåre Gunnar /	Bergstøl/Toneiet	Postboks 949	1432 Ås
Målfrid			
Brit Marit	Bjørklime	Abborvn. 4	3322 Darbu
Turid og Arne	Brugaard	Fagertunveien 26 A	1357 Bekkestua
Sigrid og Lars	Brugård	Slemmestadveien 282	1392 Vetre
Victoria	Carlsen	Leil 909 Frysja. 5	0884 Oslo
Olav	Deinboll		3632 Uvdal
Valborg	Dyrnes	Toppåsveien 61 B	1262 Oslo
- Bjørn	Fløtaker	Haugan S 4	2050 Jessheim
Reidar	Fønnebo	Østensjø terrasse 16	0686 Oslo
Alf	Grønneflåta	Mortensvingen 4	0284 Oslo
Marie og Ragnar	Halden	Nils Bays vei 29	0876 Oslo
Tormod	Haug	Skolerudvn. 47	1353 Bærums verk
Annemor og Rolf	Horgen	Waldemar Thranes gt. 64 E	0173 Oslo
Kristen	Hvila	Birkelundsveien 56	1481 Hagan
Margit Hvammen	Karlsen	Midtskogveien 2	2050 Jessheim
Knut og Reidun	Kjønaas	Erik Raudes vei 22 D	0196 Oslo
- Leif	Kverndal	Einars vei 26	0575 Oslo
Ragnhild	Landerud	Kongeveien 45	1412 Sofiemyr
Per	Larsen	Buskerudvn. 11	3027 Drammen
Lars Peder	Larsgård	Jenshaugveien 11	1363 Høvik
Borghild	Larsson	Østerliveien 52 B	1153 Oslo
- Halvard	Lesteberg	Gartnerveien 17 A	1340 Bekkestua
Helga	Lesteberg	Nordliagutua 32 B	2740 Roa
Lid	Jorunn	N Moer Gård	1430 Ås
Lofthus	Ann-Mari	Jondalen	3614 Kongsberg
Gunnar og Bjørg	Lynaas	Gjettumvn.45	1346 Gjettum
Bjørg	Lien	Ulsrudveien 28	0690 Oslo
Asbjørn	Malmnes	Kvernstien 4	0373 Oslo
Olav	Mogan	Nordstrandvn. 26	1163 Oslo
Øyonn Groven	Myhren	Olav Ryes plass 3 B	0552 Oslo
Turid og Endre	Myklatur	Elleveien 23	1440 Drøbak
Jørgen og Mona	Myrmæl	Nyvn.37	1482 Nittedal
- Svein	Nørstebø	Furuveien 1	2828 Raufoss
Karin Flaata	Olsen	Ammerudgrenda 166	0960 Oslo

Internettsider i Numedal/Kongsberg !

Mandag 11.12.00

Vi vil med dette informere om at Numedalskommunene (Nore og Uvdal, Rollag og Flesberg) og Kongsberg nå har fått nye hjemmesider ! Vi håper og tror den helhetlige satsningen i LiNK, og med spesiell fokus på området Teledemokrati og området Interkommunal samhandling - felles intranett, vil gi innbyggere og næringsliv en nyttig arena for innsyn, engasjement og påvirkning i den lokale forvaltningen.

Grunnlaget for Internettsidene er intranettet i kommunene. Kongsberg og Numedal har valgt en litt forskjellig løsning, og basert seg på ulike teknologisk plattform. Numedalskommunene har valgt en Microsoft-løsning og Kongsberg har valgt Lotus-løsning. Innbyggeren vil likevel finne informasjonen på tilnærmet samme sted. Gjennom en grundig og omfattende prosess i oppbygningen, har vi klart å finne felles struktur og navigering - så langt det er mulig. Målet er at de ulike brukergruppene skal ha gjenkjenning på tvers av kommunene i regionen Numedal/Kongsberg. En annen fordel er at du kan bevege deg på tvers av kommunene, mens du står i en annen. Eksempelvis aktivitetsplanen for administrativ og politisk virksomhet, nyhetsarkivet m.m.

Numedalsnett og Kongsbergnett er på tilsvarende en viktig plattform for kommunesidene. Kommunene skal være synlige på inngangsportalen til regionen - sammen med lag, foreninger, næringsliv og andre. Vi håper og tror kommunenes informasjonstjenester og muligheter for kommunikasjon gjennom nye arenaer også skal styrke de lokale vevtjenene. Samtidig har vi lagt til rette for at enkelte grupper får til nyheter som spesielt er aktuelle for disse. Fritidsbeboeren er en av våre viktige målgrupper for informasjon i kommunene.

10 politiske partier er på nett med de nye hjemmesidene som er utviklet gjennom LiNK og området Teledemokrati (du finner de på "lag/foreninger" på din lokale vevtjener !). Etterhvert som kommunesidene utvikles, og saker legges til høring mv., håper vi partiene også ser sin mulighet til å presentere sine meninger, ta i mot innspill fra innbyggerne og gjerne stimulere til debattene vi trenger i lokaldemokratiet. Vi håper selvfølgelig at alle de 23 lokalpartiene vil ta i bruk tilbudet vi har gitt, og får glede av både informasjonsdelen og den interne delen for partiledelsen.

Samspillet og helheten i LiNK er viktig å presisere ! Vi håper at innbyggerne og næringslivet, samt kommuneorganisasjonene, de folkevalgte og partiene ser nytten av dette ! Har dere innspill til forbedringer er vi selvfølgelig glade for dette ! Bruk forlagskassa som du finner på hver av Internettsidene i venstre meny !

Vi har sluppet ut en førsteversjon av de nye Internettsidene - og de skal videreutvikles i hele LiNK-perioden ! Velkommen til sidene:

<http://www.kongsberg.kommune.no/internett/>

<http://www.flesberg.kommune.no/>

<http://www.rollag.kommune.no/>

<http://www.nore-og-uvdal.kommune.no/>

LiNK prosjektvev finner du fortsatt på <http://prosjekter.numedal.net/link>

Prøv også

<http://www.inngang-buskerud.com>

ÅRSMELDING FOR NUMEDALSLAGET I OSLO

1/1-99-31/12-99

- Det er avholdt 6 styremøter i meldingsåret .4 av disse sammen med jubileumskomiteen. I tillegg kommer årsmøtet.
- Laget har i meldingsåret 62 medlemmer, en nedgang på 5 fra i fjor. Av medlemmene er 20 under 26 år. Laget har 1 ærmedlem (Reidar Fønnebø) og 2 livsvarige medlemmer (Valborg Dyrnes og Andreas Solberg).
- Det er avholdt Rakafiskfest.
- Det har vært arrangert tur til hytta i Lommedalen.
- Det har vært nedsatt en jubileumskomite i anledning lagets 90-års jubileum. Disse har arrangert jubileumsmiddag og teaterbesøk
- Laget har en aktiv Folkedansgruppe. (Se egen årsmelding.)
- Laget har ikke hatt noen formell leder, men Walborg Tuft har fungert som kontaktperson generelt, mens Sigrid Talleraas fungerer som leder på Rakafiskfesten i år 2000.

30/1-99: Rakafiskfest:

Denne ble avholdt på Samfunnshus Vest på Røa.

Det var 75 til bords.

Jøran Stryse ledet festen, og årets festtale ble holdt av Alf Grønneflåta.

Musikken ble besørget av Traaens Kvartett.

Festen gikk ca 4000 kr i overskudd.

4/3-99: Årsmøte:

Årsmøtet ble avholdt i N. Brunsgt.

10 medlemmer møtte opp. Sigrid Talleraas ledet møtet.

Årsmelding og regnskap ble godkjent. Ønske om man skulle forsøke å få til en billigere faneforsikring.

Det ble vedtatt at antall styremedlemmer reduseres med 1 siden dette tillates. Sigrid Sæverås gikk ut av styret etter eget ønske.

Resten av styret ble gjenvalgt.

Olav Mogan og Walborg Tuft ble valgt for bare 1 år til tross for at de skulle vært valgt for 2, da det hadde vært uklarhet i reglene da de sa seg villig til å fortsette.

Nils Øyvind Bergset ble valgt inn i valgkomiteen i stedet for Knut Kjønås.

Jubileumskomite for 90-årsfeiring ble valgt:

Knut Kjønås, Reidun Kjønås, Svein Nørstebø, Bjørg Lien, Levor Traaen og Olav Mogan (fra styret). Disse planlegger og koordinerer markeringer i anledning 90-års jubileet.

Ingen andre endringer i styre eller komiteer fra året før. Se vedlagt tillitsmannsliste.

Kontingent: Ingen endring fra i fjor (Se satsene på till.mannslista.).

20/6: Tur til lagets hytte i Lommedalen:

20/6 ble det arrangert tur til lagets hytte i Lommedalen. Det ble servert rømmegrøt og spekemat. Et vellykket arrangement som samlet 12 personer.

26/11: Numedalslaget I Oslo fyller 90 år.

Jubileumskomiteen arrangerte i den forbindelse en vellykket middag + teatertur den 2/12-99.
Se egen melding.

7/2-2000

Bjørge Undebakke (sekr.)

REFERAT FRA ÅRSMØTE I NUMEDALSLAGET I OSLO 7/2-2000

Det var 11 personer tilstede: Jøran Stryse, Knut Kjønås, Reidun Kjønås, Olav Mogan, Sigrid Talleraas, Nils Øyvind Bergset, Kjersti Aasen, Walborg Tuft, Gunnar Ulbaasen, Svein Aasen, Bjørge Undebakke (ref).

1. Åpning/konstituering:

Sigrid Talleraas åpnet møtet. Ingen merknader til innkallingen. Knut Kjønås og Gunnar Ulbaasen ble valgt til å underskrive protokollen, Bjørge Undebakke til å skrive referat.

2. Årsmelding:

Årsmeldingen for 1999 ble lest opp av sekretær. Folkedansgruppa hadde egen årsmelding m/internt regnskap som ble lest opp av Nils Olav Bergset. Jubileumskomiteen hadde også egen melding. Denne ble lest opp av leder av komiteen Knut Kjønås. Kommentarer til årsmelding:

Folkedansgruppa fikk ros for stor aktivitet.

Jubileumskomiteen fikk ros for stor innsats og flotte arrangementer i jubileumsåret.

3.Regnskap:

Regnskapet for 1999 ble gjennomgått.

Kommentarer:

Revisor påpeker at renter på Disposisjonfondet som av banken var tillagt saldo for 1998, ikke kan sees å være kreditert i 1999. Kasserer etterlyser posteringen hos banken. Regnskapet anbefales ellers godkjent.

Dyr faneforsikring: Kasserer jobber videre med å finne en billigere forsikring. NU bruker Varden, er det en ide?

Støtte for medlemmer under 26 år: Får bare fra Oslo kommune. Dette faller uheldig ut for laget, da mange medlemmer kommer fra Akershus. Søknad sendt Akershus kommune. Regnskapet godkjent.

4.Kontingent:

Nytt medlemsbet.system i NU: Betaler faste beløp avhengig av størrelse. For Numedalslage betyr det ett fast beløp når vi har mellom 40 og 80 medlemmer. Over 80 betyr høyere sats. Vipleier å havne under 80. Dette blir billigere for oss enn gammel ordning. BLS-kontingenter øker litt. Ingen lodder fra NU gir litt mindre inntekter til NL. Likevel anbefales kontingenter uendret for 2001. Vedtatt.

5.Valg:

Styret: Walborg Tuft gikk ut, Bjørg Lien ble valgt inn. Ellers uendret. Styret velger selv kontaktperson, da ingen leder ble valgt.

Komiteer: Walborg Tuft erstatter Per Tuft i hyttestyret. Walborg Tuft går også inn valgkomiteen i stedet for Reidun Kjønås. Redaksjonen av Numedølen finner selv er ansvarlig. Ellers ingen endringer. Det ble eller påpekt at medlemmene av valgkomiteen ska velges hvert år.

6.Eventuelt:

Utsendinger til BLS-årsmøtet 22/3: Svein Aasen og Sigrid Talleraas. Vara: Jøran Stryss Brev til jubileumskomiteen fra Nedre Numedal Bygdeungdomslag ang. Rakfiskfesten 2000 Knut Kjønås svarer på brevet ved å henvise til at jubileumskomiteen nå er oppløst, og at de nye styret behandler saken videre.

NU-stemnet 2001: Alf Steinar Nekstad og Arne Håvardstun fra BLS orienterte om at BLS arrangerer av NU-stemnet 5-8.juli 2001 i Asker. Trenger hjelp fra alle lagene. Minst en arr.komiteen og ellers til vakter og dugnadsarbeid på selve dagene. Overskudd fra kiosksal deles 50/50 mellom NU og BLS som igjen fordeler det prosentvis på lagene.